

Nedmontering av vindkraftverk och ansvar för återställande

Vägledning med rekommendationer om nedmontering av vindkraft och efterbehandling av platsen, på land och i vatten.

VINDKRAFT

[< Alla vägledningar](#)

Buller från vindkraftverk

Följdverksamheter

[Nedmontering av vindkraftverk](#)

Natura 2000-områden

Vindkraft till havs och fåglar

Vägledning

Lagstiftning

Bakgrund

Att montera ned vindkraftverk som inte längre är i bruk handlar om mer än att bara återställa platsen. Det är också en fråga om hushållning med resurser genom att åternyttja de olika material som vindkraftverket består av, och att minska risken för föroreningar. Därför är det viktigt att frågan om nedmontering och borttagande tas upp redan när tillstånd för vindkraftsanläggningar prövas. Det är också viktigt att det finns en ekonomisk säkerhet som säkerställer att vindkraftverken i framtiden kan monteras ned.

Mer information

[> Om arbetet med vindkraft](#)

Info om rotorblad saknas helt.

Vägledning om nedmontering

Energimyndigheten och Naturvårdsverket har tagit fram en vägledning med rekommendationer om nedmontering av vindkraft och efterbehandling av platsen, på land och i vatten. Vägledningen tar också upp frågor om ansvar, planering och ekonomisk säkerhet.

[> Vägledning om nedmontering av vindkraftverk, på land och till havs \(Vindlov.se\)](#)

Länken leder inte till vägledningen!

Mer om nedmontering och ansvar

Tydlighet underlättar

Naturvårdsverket anser att det är viktigt att det av tillstånd och av handlingar som hör till

anmälningsärenden tydligt framgår vad som gäller vid nedmontering och borttagande av vindkraftverk som inte längre är i drift. Det gäller utöver själva nedmontering av verken till exempel borttagande av

fundament, kablar, vägar och övrigt återställande av marken.

Naturvårdsverkets bedömning är att betongfundament i allmänhet innebär ringa föroreningsrisk. Detta under förutsättning att halterna av miljö- och hälsofarliga ämnen är låga i betongen. Den som använder färdigblandad betong kan förvissa sig om detta, till exempel genom en kvalitetssäkring som omfattar miljöparametrar.

Det är bra om en beskrivning av byggmaterial, som kan vara till stöd för eventuell inventering av inbyggda farliga ämnen och andra beståndsdelar kan sparas, och finnas tillgänglig vid en eventuellt framtida rivning av anläggningen.

Tillstånd innebär tydligare krav

De frågor som reglerats i tillstånd omfattas av så kallad rättskraft. Det betyder att det inte går att ställa ytterligare krav på verksamhetsutövaren i de frågorna, till exempel om betongfundament. Det är därför viktigt att villkor om nedmontering och återställande utformas med så stor eftertanke som möjligt.

I de frågor som inte regleras i tillståndet kan tillsynsmyndigheten (oftast en kommun eller länsstyrelse), genom att meddela ett föreläggande, besluta om nedmontering och återställande.

Förelägganden riktas till verksamhetsutövaren. Men det är inte säkert att verksamhetsutövaren finns kvar vid den tidpunkt då det blir aktuellt med nedmontering och återställande.

Anmälningssärenden innebär större ansvar på tillsynsmyndigheten

Anmälningsskyldiga verksamheter är så kallade tillsynsärenden. Beslut i tillsynsärenden omfattas inte av sådan rättskraft som tillståndsbeslut har. Det innebär att tillsynsmyndigheten, vanligen kommunen, har möjlighet att återkomma i ärendet och meddela nya beslut, till exempel efter klagomål.

Ansvar för verksamheten

Allmänt gäller enligt miljöbalken, att den som bedriver eller planerar att driva en verksamhet ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de övriga försiktighetsåtgärder som behövs för att hindra eller motverka skada eller olägenhet för miljön eller människors hälsa (2 kapitlet §3 miljöbalken).

Kvarlämnade vindkraftverk (inklusive fundament), kablar, markarbeten och liknande, kan komma att räknas som en sådan verksamhet.

Tillsynsmyndigheten har möjlighet att meddela verksamhetsutövaren de förelägganden eller förbud som behövs (26 kapitlet, § 9). Med

verksamhetsutövare avses normalt den som bedrivit vindkraftverksamheten. Det kan dock inte uteslutas att markägaren i andra hand kan bli ansvarig.

Ansvar för föroreningsskada

Alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet som medfört skada eller olägenhet för miljön ansvarar tills dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälps, i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap (2 kapitlet § 8 miljöbalken). Med föroreningsskada avses förorening av ett mark- eller vattenområde, grundvatten, en byggnad eller en anläggning som kan medföra skada eller olägenhet för miljö eller människors hälsa (10 kapitlet § 1 miljöbalken). Enligt 10 kapitlet § 4 miljöbalken ska en skälighetsbedömning alltid göras av ansvarets omfattning när skada anses ha skett.

Det kan diskuteras om kvarlämnade delar av vindkraftverk utgör sådana föroreningar som avses i 10 kap. miljöbalken och detta måste avgöras i varje enskilt fall. Det är inget som säger att föroreningarna måste vara i flytande form eller i partikelform - att tänka på är då att kvarlämnade delar kan förorsaka föroreningar genom läckage, utlakning och dylikt.

Ekonomisk säkerhet

Tillstånd till en vindkraftverksamhet kan förenas med krav på att ekonomisk säkerhet ställs (16 kap. § 3 miljöbalken). Huvudsyftet med att ställa krav på ekonomisk säkerhet är att slippa riskera att allmänna medel måste användas framöver för till exempel nedmontering och återställande av mark. Det är sökanden som ska visa att säkerheten är tillräcklig och i övrigt godtagbar.

I förarbetena anges följande om begreppet betryggande säkerhet. "Ofta kan säkerheten behöva vara skyddad vid gäldenärens konkurs och omedelbart tillgänglig för tillsynsmyndigheten". Med tillgänglig i detta sammanhang menas att säkerheten ska vara enkel att realisera när den behöver tas i anspråk. En väsentlig förutsättning vid en sådan bedömning är naturligtvis att säkerheten kan omvandlas till pengar i den takt som krävs för att det planerade avhjälpandet ska kunna genomföras. Med tanke på säkerhetens syfte, att garantera att tillräckliga medel finns för avhjälpande, bör de förväntade avhjälpandekostnaderna kunna tjäna som utgångspunkt vid bedömningen av om säkerheten är tillräcklig." (prop. 2006/07:95 s. 110).

Med tanke på att säkerheten ska kunna förvandlas till pengar och utnyttjas när den behöver tas i

anspråk, är det inte självklart att skrotvärden och metallvärden kan tillgodoräknas vid beräkningen av en ekonomisk säkerhet. När ett garanterat belopp sätts måste hänsyn tas till att materialvärdet kan variera. Med andra ord får inte ett för lågt belopp sättas bara för att en metall i produkten är värdefull idag.

Naturvårdsverkets vägledning i allmänna råd

› [Allmänna råd \(NFS 2007:6\) om finansiella garantier till 18 § förordningen \(2005:209\) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter](#)

Alla vanliga former av säkerheter på den finansiella marknaden ska kunna godtas som åtgärd för säkerställande av ansvaret för kostnaderna för avhjälpan och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan orsaka. Sökanden måste visa att den erbjudna säkerheten är tillräcklig och godtagbar för sitt ändamål ([prop. 2006/07:95 sidan 107](#)).

Det saknas idag motsvarande möjlighet för en myndighet att ställa krav på ekonomisk säkerhet för anmälningspliktiga verk.

Rivning enligt plan- och bygglagen

Enligt plan- och bygglagen (PBL) krävs inte rivningslov eller anmälan vid nedmontering av vindkraftverk.

Lagstiftning

- › [Miljöbalken \(1998:808\)](#)
- › [Miljöprövningsförordning \(2013:251\)](#)
- › [Förordning \(1998:899\) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd](#)
- › [Miljöbedömningsförordning \(2017:966\)](#)
- › [Artskyddsförordning \(2007:845\)](#)
- › [Miljötillsynsförordning \(2011:13\)](#)
- › [Förordning \(1998:901\) om verksamhetsutövarens egenkontroll](#)
- › [Förordning \(1998:940\) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken](#)
- › [NFS 2016:8 Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport](#)
- › [NFS 2000:15 Föreskrifter om genomförande av mätningar och provtagningar i vissa verksamheter](#)

Bakgrund

Vägledningen uppdateras löpande.

Historik

En del av Naturvårdsverkets vägledning om vindkraft finns publicerad på webbplatsen Vindlov.se.

Den har fokus på tillståndsfrågor och har tagits fram i samarbete med omkring 20 myndigheter och organisationer. Samordnande myndighet för projektet är Energimyndigheten.

Hade du nytta av den här informationen?

Ja

Nej

Sidan senast uppdaterad: 1 april 2019 Sidansvarig: Henri Engström

Ämnen och sektorer

› [Vindkraft](#)

Relaterade sidor

- › [Genomförda möten](#)
- › [Vindkraftspark i Pello kommun](#)
- › [Vindval – Forskning om vindkraftens miljöpåverkan](#)
- › [Nationell vindkraftsstrategi](#)
- › [Forskningsrapporter Människors intressen](#)

Relaterade publikationer

- › [Aktivitet av fladdermöss och insekter vid ett vindkraftverk](#)
- › [Nordfladdermus och barbastell](#)
- › [Vindkraft och renar](#)
- › [Kommunal tillstyrkan av vindkraft](#)
- › [Studie av kontrollprogram av buller vid vindkraftsverk](#)

Adress: Naturvårdsverket 106 48 Stockholm
Behandling av personuppgifter

Telefon: 010-698 10 00

[Om webbplatsen](#)

[Om kakor \(cookies\)](#)